

Επιστρέφοντας στα βασικά

Δεν υπάρχει καμιά αποδεκτή αιτιολόγηση για την ύπαρξη ΓΤΟ. Υπάρχει ήδη περισσότερη από αρκετή γνώση και τεχνολογία για τους αγρότες ώστε να μπορούν να καλλιεργούν με μεθόδους ικανές να θρέψουν τον πληθυσμό της γης, να προστατεύουν τον πλανήτη και να συντηρούν την ευημερία των αγροτικών κοινοτήτων. Ποιος νοιάζεται εάν αυτές οι πρακτικές δεν επιφέρουν κέρδη στις μεγάλες εταιρείες της αγροβιομηχανίας; Τα μεταλλαγμένα αποτελούν εμπόδιο που δεν μας αφήνει να κινηθούμε προς τη σωστή κατεύθυνση και ως τέτοιο πρέπει να αντιμετωπιστούν. Εάν ζητάμε μια υπέρ του αγρότη, οικολογική γεωργία και είμαστε αλληλέγγυοι με τους λαούς όλου του κόσμου, η μοναδική στάση που μπορούμε να κρατήσουμε είναι η συνολική απόρριψη των ΓΤΟ.

Πως η Monsanto εκμεταλλεύεται τη γενετική επιμόλυνση στην Αργεντινή και στη Βραζιλία

Η Monsanto εισήγαγε τη μεταλλαγμένη σόγια στη Ν. Αμερική μέσω της Αργεντινής στην οποία οι αγρότες συνηθίζουν να κρατάνε και να ανταλλάσσουν σπόρους. Δεν υπάρχει νομοθεσία που να απαγορεύει τη διατήρηση σπόρων στο χωράφι, και παρότι υφίστανται νομικές ρυθμίσεις που περιορίζουν τις ανταλλαγές σπόρων για κάποιες ποικιλίες, αυτό παραμένει κοινή πρακτική ειδικά μετά την κρίση των τελευταίων ετών. Η κυβέρνηση των ΗΠΑ υπολογίζει πως το 80% της παραγωγής προέρχεται από σπόρους που κρατάνε οι παραγωγοί. Υπό αυτές τις συνθήκες, η μεταλλαγμένη σόγια παρουσίασε ραγδαία εξάπλωση και καταλαμβάνει σήμερα το 99% της παραγωγής, ενώ εξαπλώθηκε και σε γειτονικές χώρες στις οποίες η καλλιέργειά της ήταν παράνομη.

Η Monsanto εκμεταλλεύτηκε την παράνομη διακίνηση των σπόρων της σόγιας, χρησιμοποιώντας τους παραγωγούς της παράνομης σόγιας ως μοχλούς πίεσης προς τις κυβερνήσεις για τη νομιμοποίηση της καλλιέργειας. Τώρα, που η μεταλλαγμένη σόγια είναι νόμιμη στην Παραγουάη και στη Βραζιλία προσπαθεί να ελέγξει την «μαύρη αγορά» σπόρων. Στη Βραζιλία, όπου η κυβέρνηση προσέφερε αμνηστία στους αγρότες που θα καταχωρήσουν τη σοδειά τους ως ΓΤ σόγια, η Monsanto κατάφερε να έρθει σε συμφωνία με συγκεκριμένες ενώσεις παραγωγών, εργάτες μεταποίησης, συνεταιρισμούς και εξαγωγείς, ώστε οι αγρότες να πληρώνουν δικαιώματα εκμετάλλευσης.

Με τη συμφωνία αυτή οι αγρότες πληρώνουν μια αντιμισθία από 2,8 έως 5,5 € ανά τόνο μόλις πηγαίνουν τη σοδειά τους στα σιλό. Οι ιδιοκτήτες των σιλό είναι υπεύθυνοι για την είσπραξη της αντιμισθίας και για αντάλλαγμα κρατούν ένα ποσοστό. Εάν οι παραγωγοί δε δηλώσουν τη σοδειά τους ως μεταλλαγμένη υποχρεούνται σε ελέγχους, με τον κίνδυνο να τους επιβληθούν ποινές και πρόστιμα χιλιάδων δολαρίων εάν οι έλεγχοι βγουν θετικοί, ακόμη και εάν εν αγνοία τους έσπειραν ΓΤ σόγια.

Η Monsanto σχεδιάζει την επέκταση του ίδιου συστήματος και στην Αργεντινή. Πρώτα, όμως, μαζί και με άλλους εταίρους στη σποροπαραγωγική βιομηχανία πρέπει να σπάσει την πρακτική της διάσωσης σπόρων στο χωράφι. Τον Οκτώβρη του 2003 ανακοίνωσε την απόσυρση της ΓΤ σόγιας της και τη ματαίωση επενδύσεων 40 εκ. \$ στη χώρα, εξαιτίας της «έλλειψης επαρκούς πολιτικής για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας».

Επρόκειτο για πολύ πετυχημένη, χρονικά, συμβολή σε έναν μακρύ κύκλο πιέσεων της βιομηχανίας για «εκτεταμένα δικαιώματα εκμετάλλευσης» που έπιασε τόπο. Στις αρχές του 2004, η κυβέρνηση αναθεώρησε την πολιτική της για τους σπόρους και ανακοίνωσε την πρότασή της για ένα παγκόσμιο ταμείο δικαιωμάτων εκμετάλλευσης που θα αναγκάζει όσους αγρότες δεν μπορούν ν' αποδείξουν πως η σοδειά τους προέρχεται από αγορασμένο πιστοποιημένο σπόρο να πληρώνουν έναν φόρο επί των πωλήσεων του σιταριού και της σόγιας τους. Η κυβέρνηση θα επιβάλλει το φόρο και η σποροπαραγωγική βιομηχανία θα τον εισπράττει.

Η συνύπαρξη γενετικά τροποποιημένων και συμβατικών καλλιεργειών είναι αδύνατη και όσοι την υποστηρίζουν πρέπει να σταματήσουν να υποκρίνονται πως μπορεί να υπάρξει. Η γενετική επιμόλυνση είναι μια αναπόφευκτη συνέπεια της ΓΤ γεωργίας και ένα τέχνασμα της βιομηχανίας για να κάνει την παγκόσμια αποδοχή ΓΤ καλλιεργειών τετελεσμένο γεγονός. Ξεχάστε τη συνύπαρξη, πρέπει να πούμε όχι στα μεταλλαγμένα συνολικά.

Αντιμετωπίζοντας τη γενετική επιμόλυνση

5 λόγοι για την απόρριψη της συνύπαρξης

Από τις 18 Απριλή του 2004 η Ευρωπαϊκή Ένωση ήρε τις απαγορεύσεις εισαγωγής και καλλιέργειας Γενετικά Τροποποιημένων Οργανισμών (ΓΤΟ) στα κράτη μέλη της και ο αγώνας βρίσκεται τώρα στο τί θα τις αντικαταστήσει. Η γενετική επιμόλυνση βρίσκεται στο κέντρο της διαμάχης και πολλά έχουν ειπωθεί για τα όρια ασφαλείας, τη συνύπαρξη των καλλιεργειών και την προστασία του «δικαιώματος επιλογής του καταναλωτή». Υπάρχουν, όμως, κι άλλα που παραμένουν κρυφά ειδικά όταν αφορούν στο πώς οι αποφάσεις της Ευρώπης θα επηρεάσουν τον υπόλοιπο κόσμο. Τα κρισιμότερα ζητήματα κινδυνεύουν να εξαφανιστούν πίσω απ' τις λεπτομέρειες των επίσημων διαπραγματεύσεων.

Η γενετική επιμόλυνση πρέπει να ειπωθεί ως αυτό που πραγματικά είναι: η αναπόφευκτη συνέπεια της καλλιέργειας ΓΤΟ και ο ακρογωνιαίος λίθος των προσπαθειών των εταιρειών βιοτεχνολογίας για να καταστήσουν την παγκόσμια αποδοχή ΓΤ καλλιεργειών τετελεσμένο γεγονός. Η βιομηχανία θέλει να πείσει τους αντιπάλους της ότι η μοναδική επιλογή που απομένει είναι η «διαχείριση» της συνύπαρξης ΓΤ και συμβατικών καλλιεργειών. Θέλει να εγκαταλείψουμε τον αγώνα ενάντια στην γενετική μηχανική και να στρέψουμε τις προσπάθειες μας στη διάσωση κάποιων απομεινारीων μη γενετικά τροποποιημένης γεωργίας, με τον ίδιο τρόπο που προσπάθησε να εκτρέψει τον αγώνα για τη διάσωση της βιοποικιλότητας σε μια διόλου απειλητική καμπάνια για την προστασία παγκόσμιων ρεζερβών. Μια τέτοια «διαχείριση» της συνύπαρξης, όμως, θα οδηγήσει αναπόφευκτα σε ένα δύο ταχυτήτων σύστημα παγκόσμιας διατροφής και γεωργίας –μία καθαρή από ΓΤΟ αγορά για τους πλούσιους και μια μολυσμένη από ΓΤΟ για τους υπόλοιπους από 'μας- με τον ίδιο μικρό αριθμό εταιρειών να ελέγχει και τα δύο ρεύματα, απ' τον σπόρο ως το σουπέρ μάρκετ.

Βασισμένο στο: *Confronting contamination: 5 reasons to reject co-existence*, Seedling, April 2004

της ομάδας **GRAIN**

website: <http://www.grain.org> e-mail: grain@grain.org

Αντιεξουσιαστική Ομάδα Μυτιλήνης

ΤΘ 83, 81100 Μυτιλήνη, e-mail: peirates@riseup.net

Ιούνης 2004

5 λόγοι για να οδηγηθούμε απ' τη γενετική επιμόλυνση στη συνολική απόρριψη των ΓΤΟ

1. Ο μόνος τρόπος αποφυγής της επιμόλυνσης είναι να μην καλλιεργούνται ΓΤΟ

Η γεωργία δε γίνεται σε εργαστήρια. Η γύρη ταξιδεύει. Οι σπόροι ταξιδεύουν. Η τροφή ταξιδεύει. Και όχι φυσικά με τυποποιημένους, ακριβείς τρόπους. Τα έντομα μπορούν να μεταφέρουν τη γύρη για χιλιόμετρα. Το ίδιο και ο άνεμος. Η δυνατότητα των σπόρων να παραμένουν για χρόνια στο έδαφος προτού φυτρώσουν περιπλέκει ακόμα περισσότερο την κατάσταση. Και δεν υπάρχει καμία μέθοδος που να αποκλείει το –ηθελημένο ή μη- ανθρώπινο σφάλμα είτε αυτό αφορά σε επιστήμονες που κατά λάθος στέλνουν γενετικά τροποποιημένους σπόρους σε συναδέλφους τους ανά τον κόσμο (όπως στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια), είτε σε ανθρώπους που μεταφέρουν λαθραία σπόρους μεταξύ συνόρων (όπως στην Παραγουάη και την Βραζιλία), είτε σε αγρότες που σπέρνουν το ΓΤ στάρι που τους στάλθηκε ως επισιτιστική βοήθεια (όπως στο Μεξικό και την Ρουμανία), είτε σε εταιρείες βιοτεχνολογίας που παραβιάζουν τις διατάξεις των συμφωνιών για τη Βιοασφάλεια (όπως στις ΗΠΑ). Είναι κάτι απολύτως λογικό: η τροφή και η γεωργία ήταν πάντα άρρηκτα δεμένες με την ανταλλαγή, τον πειραματισμό και το εμπόριο, κάτι που συνεχίζεται και σήμερα κάτω βέβαια απ' το συγκεκριμένο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης.

Κανείς δεν αμφισβήτησε τις αρχικές θέσεις της Ευρώπης σχετικά με τη συνύπαρξη. Όλες οι μελέτες καταδεικνύουν το άτοπο των καθαρών από ΓΤΟ καλλιεργειών δίπλα σε γενετικά τροποποιημένες. Γι' αυτό και οι διαπραγματεύσεις για τη συνύπαρξη αφορούν ουσιαστικά σε όρια ασφαλείας (ποια είναι «αποδεκτά» επίπεδα επιμόλυνσης) και σε υπαιτιότητες (ποιος θα είναι υπεύθυνος για τις αναπόφευκτες επιμολύνσεις που θα επακολουθήσουν, ουσιαστικά ποιος θα πληρώνει τις αποζημιώσεις).

Φυσικά ο πλέον πρακτικός και αποτελεσματικός τρόπος αντιμετώπισης της γενετικής επιμόλυνσης είναι να μην υπάρξουν γενετικά τροποποιημένες καλλιέργειες. Με δεδομένο ότι, για έναν παραγωγό, τα επιχειρήματα για την καλλιέργεια ΓΤΟ είναι φτωχά, και ακόμη φτωχότερα για έναν καταναλωτή, δεν υπάρχει ουσιαστική δικαιολογία για όλη την πρόσθετη προσπάθεια και το κόστος της εισαγωγής ΓΤΟ στη γεωργία.

2. Τα μέτρα ελέγχου των επιπτώσεων θα διαταράξουν τις συνηθισμένες γεωργικές πρακτικές

Τα προτεινόμενα ευρωπαϊκά σχέδια για τη συνύπαρξη καθιστούν σαφές πως ο διαχωρισμός της ΓΤ και της καθαρής από ΓΤΟ γεωργίας απαιτεί τεράστιες ρυθμιστικές παρεμβάσεις. Οι καλλιέργειες πρέπει να απομονωθούν μεταξύ τους, οι σπόροι πρέπει να ελέγχονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα (0,1-0,3 %), χρήματα πρέπει να βρεθούν για αποζημιώσεις επιμόλυνσης σε αγρότες, νέες μέθοδοι διαχείρισης της συγκομιδής πρέπει να αναπτυχθούν κοκ.

Το τελικό αποτέλεσμα θα είναι περισσότερος έλεγχος πάνω στους αγρότες. Θα αναγκαστούν να συμμορφωθούν με τις πρακτικές της συνύπαρξης κάτι εντελώς αντίθετο με μια σωστή γεωργική πρακτική. Θα υποστούν μεγαλύτερη γραφειοκρατία, χαρτιά, πιστοποιητικά, ακόμα μικρότερη ευελιξία στο τί, πότε και πώς να καλλιεργήσουν αλλά και στο πώς θα διαθέσουν τη σοδειά τους. Η συλλογή σπόρων στο χωράφι και οι ανταλλαγές, εάν δεν απαγορευτούν, θα γίνουν εξαιρετικά περίπλοκες. Το μέλλον της καθαρής από ΓΤΟ γεωργίας θα είναι ένα αυστηρά ελεγχόμενο σύστημα με επαχθή συμβόλαια που θα καταστήσουν τους αγρότες πιο ευάλωτους στις ορέξεις της αγροβιομηχανίας. Φυσικά, για τις χώρες που δε διαθέτουν τους οικονομικούς πόρους που θα καλύπτουν ένα τέτοιο σύστημα ελέγχου, με τη συνύπαρξη απλώς δεν θα υπάρχει κανένα μέλλον για καθαρή από ΓΤΟ γεωργία.

3. Η γενετική επιμόλυνση θα αυξήσει τον εταιρικό έλεγχο

Είναι σαφές πως αυτό που ενδιαφέρει τη βιομηχανία της βιοτεχνολογίας είναι το να προωθήσει γρήγορα και σε μεγάλη έκταση τις ΓΤ καλλιέργειες σε όλο τον πλανήτη. Γίνεται ένας αγώνας ταχύτητας ώστε να μπουν οι τροποποιημένες καλλιέργειες στα χωράφια πριν την έναρξη εφαρμογής του πρωτοκόλλου Βιοασφάλειας και των αντιδράσεων της κοινής γνώμης. Δεν είναι όμως απολύτως ακριβές το ότι η βιομηχανία δεν επιθυμεί ρυθμίσεις για τα προϊόντα της.

Οι μεγάλες εταιρείες αρέσκονται σε ρυθμίσεις. Τέτοιες που απ' τη μια να τις διευκολύνουν στο να ελέγχουν την αγορά κι απ' την άλλη να μη δημιουργούν προβλήματα στην κυκλοφορία των προϊόντων τους. Η χαλαρή στάση της βιομηχανίας απέναντι στη «μαύρη αγορά» ΓΤΟ, όπως το Bt βαμβάκι στην Ινδία ή η Roundup Ready σόγια στη Ρουμανία, αποτελεί προσωρινό φαινόμενο. Είναι προς το συμφέρον της να προκύψει κάποια αρχική επιμόλυνση, γιατί φέρνει τις αρχές σε δύσκολη θέση και προκαλεί πιέσεις ώστε τελικά οι καλλιέργειες να γίνουν αποδεκτές. Μπροστά στο γεγονός του εκτεταμένου λαθρεμπορίου Roundup Ready σόγιας απ' την Αργεντινή στην Παραγουάη ο υπουργός Γεωργίας της Παραγουάης δήλωσε πως τείνει στο να νομιμοποιήσει την παραγωγή ΓΤ προϊόντων αφού έχει «πειστεί πως δεν υπάρχει εναλλακτική λύση υπό τις παρούσες συνθήκες».

Όταν, βέβαια, οι μεγάλες εταιρείες κατακτήσουν αυτό το αρχικό στάδιο κινούνται ταχύτατα ώστε να εξαλείψουν τη «μαύρη αγορά» και να πάρουν τον έλεγχο. Αυτό είναι που συνέβη τόσο στην Αργεντινή όσο και στη Βραζιλία (βλ. στο τέλος).

Άλλο ένα πρόσκαιρο φαινόμενο είναι και η διάκριση μεταξύ των εταιρειών παραγωγής ΓΤ σπόρων και της συμβατικής αγροβιομηχανίας. Μετά την απόσυρση του ευρωπαϊκού και του ιαπωνικού μορατόριουμ στις εισαγωγές ΓΤΟ, οι συμμαχίες και οι συγχωνεύσεις ανάμεσα στις δύο βιομηχανίες θα καταργηθούν, δίνοντας τη θέση τους σε ένα αυστηρά ελεγχόμενο σύστημα «προστασίας ονομασίας», στο οποίο οι αγρότες θα καλλιεργούν συγκεκριμένες ποικιλίες κάτω από αυστηρά συμβόλαια με τα οποία οι εταιρείες θα επιβάλλουν τις εισροές που θα χρησιμοποιηθούν. Αυτά τα συστήματα προστασίας ονομασίας, είτε αναφέρονται σε μη ΓΤ είτε σε ΓΤ καλλιέργειες θα βασίζονται σε πιστοποιημένους σπόρους. Δηλαδή, για να είναι εγγυημένη η ταυτότητα της σοδειάς τους, οι παραγωγοί θα είναι υποχρεωμένοι να καλλιεργούν σπόρους αγορασμένους απ' τη βιομηχανία, αποκλείοντας ακόμη περισσότερο τη δυνατότητα συλλογής ή ανταλλαγής σπόρων. Όσοι αγρότες κρατάνε σπόρους στο χωράφι θα είναι αναγκασμένοι να διαθέτουν την παραγωγή τους έξω απ'

τα κανάλια της καθαρής από ΓΤΟ γεωργίας, εκτός κι εάν έχουν πρόσβαση σε άτυπες τοπικές αγορές.

Όλα αυτά θα ωθήσουν τη σποροπαραγωγική βιομηχανία σε ακόμη υψηλότερη θέση στην εμπορική γεωργική αλυσίδα, καθιστώντας τις σποροπαραγωγικές εταιρείες, ακόμη και αυτές που παράγουν οργανικούς σπόρους, στόχο εξαγοράς και συγχωνεύσεων για τις κυρίαρχες εταιρείες της βιομηχανίας τροφίμων. Στο τέλος, ένας μικρός αριθμός εταιρειών ή ομίλων θα αναδυθεί με απόλυτο έλεγχο στο γεωργικό και διατροφικό σύστημα, ελέγχοντας και την τάση των ΓΤ -είτε πρόκειται για προϊόντα χονδρικής σαν την Roundup Ready σόγια είτε για «βελτιωμένες» καλλιέργειες- και αυτή των καθαρών από ΓΤ καθιστώντας την μια ακριβή γωνιά αγοράς για τους πλούσιους, όπως έγινε και με τα βιολογικά προϊόντα. Στη Ρουμανία, για παράδειγμα, ο μοναδικός πιστοποιημένος μη μεταλλαγμένος σπόρος που υπάρχει εισάγεται από την αμερικάνικη πολυεθνική Pioneer Hi-Bred (η ίδια εταιρεία πούλησε πρόσφατα, και εν αγνοία τους, μεταλλαγμένους σπόρους καλαμποκιού σε αγρότες στην Α. Μακεδονία και τη Θράκη, γεγονός που ανακαλύφθηκε από τυχαίο έλεγχο και υποχρέωσε τους παραγωγούς στην καταστροφή των καλλιεργειών τους λαμβάνοντας εξευτελιστικές αποζημιώσεις).

4. Η επιμόλυνση είναι επιθετική πράξη ενάντια στους πολιτισμούς που ανακάλυψαν τη γεωργία

Οι περισσότερες συζητήσεις σχετικά με την επιμόλυνση εστιάζουν στα «επίπεδα» ΓΤ συστατικών που οι καταναλωτές και η βιομηχανία θα αποδέχονται σε μη ΓΤ προϊόντα. Ωστόσο, για κάποιους λαούς, οποιαδήποτε γενετική επιμόλυνση συνιστά επίθεση στις πιο ιερές, θεμελιώδεις πεποιθήσεις τους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η πρόσφατη επιμόλυνση καλαμποκιού στο Μεξικό.

Για τους ιθαγενείς λαούς στο Μεξικό και τη Γουατεμάλα, το καλαμπόκι είναι η βάση της ζωής. Στην Popoí Nuh (ιστορία δημιουργίας των Μάγια), το καλαμπόκι ήταν το μόνο υλικό μέσα στο οποίο οι θεοί μπόρεσαν να ενσωματώσουν την ανάσα της ζωής και οι θεοί το χρησιμοποίησαν για να φτιάξουν τη σάρκα των τεσσάρων πρώτων ανθρώπων. Για άλλους λαούς στο Μεξικό, το καλαμπόκι είναι η τροφή των θεών και διαφορετικοί θεοί είναι υπεύθυνοι για τη φροντίδα του στα διάφορα στάδια της ανάπτυξής του. Για άλλους, το καλαμπόκι το ίδιο είναι μια θεά. Έχει αποτελέσει επίσης τη βασική τροφή των Μεξικανών για αιώνες και χιλιάδες ποικιλίες παρέχουν ένα εντυπωσιακό φάσμα γεύσεων, συνταγών, θρεπτικών ουσιών και ιατρικών χρήσεων. Έχει κρατήσει εν ζωή τους ιθαγενικούς πληθυσμούς όταν αντιμετώπιζαν φυλετικές διακρίσεις, φτώχεια και λεηλασίες. Έχει κρατήσει εν ζωή τους σημαντική και συχνά εξίσου ιερή για όλες τις αγροτικές κοινότητες στο Μεξικό όπως και για πολλά άλλα μέρη του κόσμου. Η πλειονότητα των Μεξικανών δε θα διστάσουν να σου πουν *«είμαστε τα παιδιά του καλαμποκιού»*. Κατά συνέπεια, όταν οι λαοί στο Μεξικό ανακάλυψαν ότι το καλαμπόκι τους είχε επιμολυνθεί από ΓΤΟ, το εξέλαβαν ως βεβήλωση του ιερότερου πράγματος γι' αυτούς. Ο Alvaro Salgado του Διεθνούς Κέντρου για την Υποστήριξη των Ιθαγών Αποστολών (CENAMI) εξέφρασε το κοινό αίσθημα: *«η επιμόλυνση δεν είναι ένα ακόμα πρόβλημα. Είναι μια επίθεση ενάντια στην ταυτότητα του Μεξικό και τους πρώτους κατοίκους του»*.

Δεν υπάρχει κάποιος εύκολος τρόπος αντιμετώπισης αυτής της επιμόλυνσης όσο και να προστατευτεί η ιερή βιοποικιλότητα των λαών. Πρόκειται απλώς για τραγωδία, για την οποία η βιομηχανία της βιοτεχνολογίας δε δείχνει καμία διάθεση να απολογηθεί. Η γενετική επιμόλυνση, όπως αυτή η περίπτωση ξεκάθαρα αποδεικνύει, αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι των εξουσιαστικών σχέσεων στον κόσμο, και οι πιο κοντινοί άνθρωποι στη βιοποικιλότητα, οι ιθαγενικοί πληθυσμοί και οι αγρότες, επηρεάζονται περισσότερο απ' όλους. Οι λαοί αυτοί, προφανώς, δεν εκτιμούν ιδιαίτερα τους ΓΤΟ. Δυστυχώς αυτό σπάνια, αν όχι ποτέ, δε λαμβάνεται υπόψη από όσους αναπτύσσουν, νομιμοποιούν και καλλιεργούν ΓΤ σοδειές.

5. Οι φτωχοί θα υποφέρουν περισσότερο

Είναι σαφές πως δεν υπάρχει καμία περίπτωση οι φτωχές χώρες του Νότου να μπορέσουν να εφαρμόσουν τα μέτρα για τη συνύπαρξη που προωθούνται στην Ευρώπη. Μια ματιά μόνο στο καθεστώς που επικρατεί γύρω απ' τα φυτοφάρμακα αρκεί για να καταλάβει κανείς τη διαφοροποίηση στους κανονισμούς και την εφαρμογή τους μεταξύ Βορά και Νότου. Όποτε ΓΤΟ εισάγονται σε χώρες του Νότου, η επιμόλυνση είναι αναπόφευκτη, ακόμα κι αν οι ΓΤΟ έρχονται ως σπόροι για επισιτιστική βοήθεια. Αλλά δεν είναι μόνο η ευκολία στη γενετική επιμόλυνση που είναι τόσο προβληματική για το Νότο. Είναι ακόμη περισσότερο οι συνέπειές της.

Όσα διακυβεύονται στο Νότο είναι πολύ περισσότερα, καθώς οι φτωχοί είναι πιο ευάλωτοι σε οποιαδήποτε αποδιοργάνωση στην τοπική γεωργία, τις τοπικές διαθέσιμες ποσότητες τροφής και τους τοπικούς δασμούς. Σε δυσμενή θέση βρίσκονται επίσης και σε σχέση με τις εξαγωγές τους. Ενώ βασίζονται στις εξαγωγές αγροτικών προϊόντων για ένα μεγάλο ποσοστό του εξωτερικού τους συναλλάγματός, οι αγορές στις οποίες απευθύνονται ελέγχονται από εταιρείες του Βορρά. Αυτές μπορούν ανά πάσα στιγμή να μπλοκάρουν τις εξαγωγές από Νότιες χώρες αν δεν συμμορφώνονται με τα «επίπεδα» επιμόλυνσης που θέτουν οι χώρες εισαγωγής ή και οι ίδιες οι εταιρίες. Τα μεταλλαγμένα προωθούνται από το Βορρά, αλλά τελικά ο Βορράς είναι αυτός που θα καταλήξει να κυριαρχεί στην καθαρή από ΓΤΟ αγορά, αν τα μεταλλαγμένα καταφέρουν να διεισδύσουν στο Νότο.

Ουσιαστικά η μόνη επιλογή για τις χώρες του Νότου είναι να κλείσουν τα σύνορά τους σε όλες τις εισαγωγές μεταλλαγμένων. Κάτι τέτοιο απαιτεί ένα αυξημένο επίπεδο πολιτικού «πσαμπουκά» που, δυστυχώς, απουσιάζει από πολλές κυβερνήσεις στο Νότο. Η αδυσώπητη πίεση απ' τη βιομηχανία της βιοτεχνολογίας, την κυβέρνηση των ΗΠΑ και τους συμμάχους τους συχνά είναι αρκετή. Μέσα σ' ένα τέτοιο πλαίσιο, η υποστήριξη της «συνύπαρξης» στο Βορρά αποτελεί επίθεση στις σχέσεις αλληλεγγύης με τους λαούς του Νότου. Το μόνο που θα καταφέρει είναι να ενθαρρύνει την εξάπλωση και την επικράτηση των ΓΤΟ στη γεωργία του Νότου.